

Rolnummers 2054, 2058, 2069, 2075, 2081, 2083, 2084 en 2100
Arrest nr. 14/2002 van 17 januari 2002

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vragen over artikel 57, § 2, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, zoals gewijzigd bij artikel 65 van de wet van 15 juli 1996, gesteld door de Arbeidsrechtbank te Kortrijk, door de Arbeidsrechtbank te Gent en door het Arbeidshof te Antwerpen.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters A. Arts en M. Melchior, en de rechters R. Henneuse, M. Bossuyt, L. Lavrysen, A. Alen en J.-P. Moerman, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter A. Arts,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vragen

a. Bij zes vonnissen van 4, 11 en 25 oktober en 8 en 22 november 2000 in zake respectievelijk S. Amasihohu, M. Lindner, M. Doe, M. Robleh Reali, M. Benouadah en M. Abderrahim tegen diverse openbare centra voor maatschappelijk welzijn, waarvan de expedities ter griffie van het Arbitragehof zijn ingekomen op 13 en 17 oktober en 3, 16 en 29 november 2000, heeft de Arbeidsrechtbank te Kortrijk de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 57, § 2, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre het van toepassing is op de vreemdelingen aan wie een bevel om het grondgebied te verlaten is betekend en die een regularisatieaanvraag hebben ingediend, waardoor ze overeenkomstig artikel 14 van de wet [...] van 22 december 1999 betreffende de regularisatie van het verblijf van bepaalde categorieën van vreemdelingen verblijvend op het grondgebied van het Rijk, niet van het grondgebied kunnen verwijderd worden in de periode tussen het indienen van de aanvraag en de dag waarop een negatieve beslissing wordt genomen ? »

b. Bij vonnis van 17 november 2000 in zake G. Do tegen het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Gent, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 27 november 2000, heeft de Arbeidsrechtbank te Gent de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Vormt de wettelijke regeling, zoals vastgesteld in het artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet d.d. 8 juli 1976 en gewijzigd door artikel 65 van de wet d.d. 15 juli 1996, een schending van het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel vervat in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang met artikel 23 van de Grondwet, artikel 11.1 van het Internationale Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten en artikel 3 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden,

1. doordat het artikel 57, § 2, een niet verantwoord verschil in behandeling instelt wat betreft het recht op maatschappelijke dienstverlening ten opzichte van, enerzijds, de kandidaat-vluchtelingen aan wie een bevel om het grondgebied te verlaten is betekend en die een beroep bij de Raad van State hebben ingesteld tegen een bevestigende beslissing van het Commissariaat Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen of tegen een negatieve beslissing van de Vaste Beroepscommissie voor de Vluchtelingen en aan wie, in afwachting van de beslissing, te verlenen door de Raad van State, verder maatschappelijke dienstverlening, andere dan de dringende medische hulp, wordt toegekend en, anderzijds, de kandidaat-vluchtelingen die, overeenkomstig de wet van 22 december 1999 betreffende de regularisatie van het verblijf van bepaalde categorieën van vreemdelingen, verblijvend op het grondgebied van het Rijk (*Belgisch Staatsblad* van 10 januari 2000), tijdig een aanvraag tot

regularisatie hebben ingediend en aan wie, in afwachting van de te treffen beslissing, geen maatschappelijke dienstverlening buiten de dringende medische hulp wordt toegekend;

2. doordat het artikel 57, § 2, de uitsluiting van de maatschappelijke dienstverlening, andere dan de dringende medische hulp, op niet te verantwoorden wijze als drukingsmiddel aanwendt ten aanzien van de kandidaat-vluchtelingen aan wie, ingevolge hun aanvraag tot regularisatie en krachtens het artikel 14 van de wet d.d. 22 december 1999, wettelijk geen dwang kan worden opgelegd met het oog op hun verwijdering van het grondgebied ? »

c. Bij arrest van 13 december 2000 in zake M. Rahaoui tegen het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Antwerpen, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 20 december 2000, heeft het Arbeidshof te Antwerpen de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet doordat deze bepaling dan ook van toepassing is op vreemdelingen die een regularisatieaanvraag hebben ingediend conform de wet van 22 december 1999 betreffende de regularisatie van bepaalde categorieën van vreemdelingen verblijvend op het grondgebied van het Rijk, waardoor ze krachtens artikel 14 van voormelde wet niet uitgewezen kunnen worden zolang hun aanvraag wordt onderzocht, terwijl aan vreemdelingen die legaal in het Rijk verblijven en aan vreemdelingen wier asielaanvraag werd verworpen en die tegen de negatieve beslissing van de Commissaris-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen of van de Vaste Beroepscommissie beroep hebben aangetekend bij de Raad van State, wel steun kan toegekend worden ? »

De onder (a) vermelde zaken zijn ingeschreven onder de nummers 2054, 2058, 2069, 2075, 2083 en 2084 van de rol van het Hof, de onder (b) vermelde zaak onder nummer 2081 en de onder (c) vermelde zaak onder nummer 2100.

II. *De feiten en de rechtspleging in de bodemgeschillen*

De zaak nr. 2054

De eisende partij voor de Arbeidsrechtbank te Kortrijk, S. Amasihohu, is afkomstig uit Nigeria en verblijft sinds 1993 in het Rijk.

Op 10 september 1993 heeft zij een asielaanvraag aangediend, maar is intussen volledig uitgeprocedeerd. De maatschappelijke dienstverlening werd stopgezet per 1 januari 1995.

Op 25 januari 2000 diende de eisende partij een aanvraag in tot regularisatie op grond van de wet van 22 december 1999 betreffende de regularisatie van het verblijf van bepaalde categorieën van vreemdelingen verblijvend op het grondgebied van het Rijk. In antwoord op twee verzoeken om financiële steun en gewaarborgde kinderbijslag besliste het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Kortrijk, op basis van artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet, tweemaal enkel een aantal schoolrekeningen ten laste te nemen en

geen andere maatschappelijke dienstverlening te verstrekken. Die twee beslissingen worden betwist voor de Arbeidsrechtbank.

De zaak nr. 2058

De eiser voor de Arbeidsrechtbank te Kortrijk, M. Lindner, is afkomstig uit Armenië en verblijft sinds 1994 in het Rijk.

Op 25 juli 1994 heeft hij een asielaanvraag ingediend, maar hij werd niet als vluchteling erkend. Hij is intussen uitgeprocedeerd.

Op 28 januari 2000 diende hij een aanvraag in tot regularisatie op basis van de wet van 22 december 1999 betreffende de regularisatie van het verblijf van bepaalde categorieën van vreemdelingen verblijvend op het grondgebied van het Rijk. In antwoord op de vraag van de eisende partij om financiële steun, besliste het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Kortrijk geen maatschappelijke dienstverlening toe te kennen. Het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn deed zijn beslissing steunen op artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet. Het is tegen die beslissing dat de eisende partij beroep instelt bij de Arbeidsrechtbank.

De zaak nr. 2069

De eiser voor de Arbeidsrechtbank te Kortrijk, M. Doe, is afkomstig uit Liberia en verblijft sinds 1993 in het Rijk.

Hij diende op 16 juni 1993 een asielaanvraag in, doch zijn dossier werd onontvankelijk verklaard op 23 juni 1993. Hij diende een dringend verzoek tot heronderzoek in, dat echter werd afgewezen op 3 november 1993. Sindsdien verblijft hij illegaal in het land.

Op 24 januari 2000 diende hij een aanvraag in tot regularisatie op basis van de wet van 22 december 1999 betreffende de regularisatie van het verblijf van bepaalde categorieën van vreemdelingen verblijvend op het grondgebied van het Rijk. In antwoord op de schriftelijke vraag van zijn raadsman weigerde het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Wevelgem op basis van artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet hem maatschappelijke dienstverlening te verstrekken. Het is tegen die beslissing dat de eisende partij beroep instelt bij de Arbeidsrechtbank.

De zaak nr. 2075

De eiser voor de Arbeidsrechtbank te Kortrijk, M. Robleh Reali, is afkomstig uit Somalië en verblijft sinds 1998 in het Rijk.

Op 19 augustus 1998 vroeg hij asiel aan en op 22 januari 1999 ontving hij een bevestigende weigeringsbeslissing van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen. Hij ging in beroep tegen die beslissing bij de Raad van State, die op 23 juni 1999 besliste tot niet-schorsing en op 10 december 1999 tot niet-vernietiging van de beslissing van de Commissaris-generaal.

Op 11 januari 2000 diende de eisende partij een aanvraag in tot regularisatie op basis van de wet van 22 december 1999 betreffende de regularisatie van het verblijf van bepaalde categorieën van vreemdelingen verblijvend op het grondgebied van het Rijk.

Bij beslissing van 15 maart 2000 heeft het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Anzegem ambtshalve de maatschappelijke dienstverlening aan de eiser stopgezet, vermits hij illegaal in het land verbleef. Het is tegen die beslissing dat de eisende partij beroep instelt bij de Arbeidsrechtbank.

In de vier zaken is de juridische onderbouw van de verwijzingsbeslissing identiek. De eisende partijen stellen dat zij, gezien hun regularisatieaanvragen, niet van het Belgisch grondgebied kunnen worden verwijderd. Zij menen dat personen die niet kunnen worden verwijderd, niet van maatschappelijke dienstverlening mogen worden uitgesloten, aangezien de uitsluiting rechtstreeks tot doel heeft de verwijdering van het grondgebied te bewerkstelligen.

De Arbeidsrechtbank merkt op dat de regel als zou de aanvraag tot regularisatie geen recht op maatschappelijke dienstverlening doen ontstaan, niet is neergeschreven in de wet van 22 december 1999, maar enkel een verklaring is van de bevoegde minister tijdens de parlementaire voorbereiding en vervat ligt in een omzendbrief van 11 februari 2000. De rechter is echter niet gebonden door die interpretatieve omzendbrief.

Volgens de Arbeidsrechtbank dient de redenering, die kan worden afgeleid uit de arresten nr. 43/98 en nr. 80/99 van het Arbitragehof, volgens welke het recht op maatschappelijke dienstverlening niet kan worden ontzegd als het bevel om het grondgebied te verlaten niet kan worden uitgevoerd, *a fortiori* te worden toegepast ingeval de wetgever zelf stelt dat het uitwijzingsbevel niet kan en niet mag worden uitgevoerd.

De zaak nr. 2081

De eiser voor de Arbeidsrechtbank te Gent, G. Do, is afkomstig uit Liberia en verblijft sinds 1996 in het Rijk.

Op 15 augustus 1996 heeft hij een aanvraag ingediend bij het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Gent om maatschappelijke dienstverlening te verkrijgen, die werd ingewilligd.

Uit de voorgelegde dossiergegevens kan niet worden opgemaakt of en wanneer betrokkene zich vluchteling zou hebben verklaard. Wel werd hem op 5 januari 1999 een bevel betekend « om het grondgebied te verlaten met beslissing tot terugleiding naar de grens en beslissing tot vrijheidsberoving te dien einde ».

Op 22 april 1999 diende de eiser een verzoek in om overeenkomstig artikel 9, derde lid, van de vreemdelingenwet te worden gemachtigd tot verblijf op het grondgebied ten gevolge van buitengewone omstandigheden; de toegang tot Liberia zou hem zijn geweigerd door het Liberiaanse vice-consulaat. De aanvraag werd echter op 27 september 1999 als onontvankelijk afgewezen, aangezien de eisende partij niet in het bezit was van enig verblijfsdocument.

Op 14 januari 2000 heeft de eisende partij een aanvraag tot regularisatie ingediend op basis van de wet van 22 december 1999 betreffende de regularisatie van het verblijf van bepaalde categorieën van vreemdelingen verblijvend op het grondgebied van het Rijk.

Op 18 mei 1999 heeft het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Gent beslist, met ingang van 18 maart 1999, geen maatschappelijke dienstverlening meer te verstrekken. Het is tegen die beslissing dat de eisende partij beroep instelt bij de Arbeidsrechtbank van Gent.

Betrokkene voert aan dat hij over geen enkele vorm van inkomsten beschikt zodat hij, in acht genomen dat hij wegens omstandigheden onafhankelijk van zijn wil niet kan terugkeren naar Liberia, aanspraak moet kunnen maken op financiële hulp vanwege het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

Volgens de Arbeidsrechtbank betreft het geschil in essentie de vraag of betrokkene als gevolg van zijn aanvraag tot regularisatie al dan niet gerechtigd kan zijn tot maatschappelijke dienstverlening vanwege het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn.

De Arbeidsrechtbank merkt op dat de situatie van de indieners van een regularisatieaanvraag, namelijk dat zij worden « gedoogd », maar verstoken zijn van maatschappelijke dienstverlening, onverenigbaar is met het recht op een menswaardig leven. De vraag rijst of artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, in zoverre het, zonder redelijke verantwoording, aan de personen die een aanvraag tot regularisatie hebben ingediend het recht op maatschappelijke dienstverlening ontzegt.

De zaak nr. 2083

De eiser voor de Arbeidsrechtbank te Kortrijk, M. Benouadah, is afkomstig uit Algerije en verblijft sedert geruime tijd illegaal in het Rijk.

Op 11 januari 2000 diende hij een aanvraag in tot regularisatie op grond van de wet van 22 december 1999 betreffende de regularisatie van het verblijf van bepaalde categorieën van vreemdelingen verblijvend op het grondgebied van het Rijk.

In antwoord op de vraag van de eisende partij besliste het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Kortrijk op basis van artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet geen maatschappelijke dienstverlening te verstrekken. Het is tegen die beslissing dat de eisende partij beroep instelt bij de Arbeidsrechtbank te Kortrijk.

Betrokkene stelt dat hij, gezien zijn regularisatieaanvraag, niet van het Belgisch grondgebied kan worden verwijderd. De weigering van de steun is volgens hem discriminerend omdat iedereen die een regularisatieaanvraag heeft ingediend, en die in het Rijk verblijft, een leven moet kunnen leiden in overeenstemming met de menselijke waardigheid, en gerechtigd moet zijn tot maatschappelijke dienstverlening.

De zaak nr. 2084

De eisende partij voor de Arbeidsrechtbank te Kortrijk, M. Abderrahim, is afkomstig uit Marokko en verblijft illegaal in het Rijk.

Op 14 januari 2000 diende hij een aanvraag in tot regularisatie op grond van de wet van 22 december 1999 betreffende de regularisatie van het verblijf van bepaalde categorieën van vreemdelingen verblijvend op het grondgebied van het Rijk.

In antwoord op de vraag van eisende partij om toekenning van financiële steun, besliste het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Kortrijk, op grond van artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet geen maatschappelijke dienstverlening te verstrekken. Het is tegen die beslissing dat de eisende partij beroep instelt bij de Arbeidsrechtbank te Kortrijk.

Betrokkene stelt dat hij, gezien zijn regularisatieaanvraag, niet van het Belgisch grondgebied kan worden verwijderd. De uitsluiting van O.C.M.W.-steun heeft *de facto* tot gevolg dat de « gerechtelijke » regularisatieprocedure onmogelijk wordt voor de eisende partij.

In de laatste twee verwijzingsbeslissingen van de Arbeidsrechtbank van Kortrijk is de beoordeling door de Arbeidsrechtbank identiek. De Arbeidsrechtbank merkt op dat de regel als zou de aanvraag tot regularisatie geen recht op maatschappelijke dienstverlening doen ontstaan, niet is neergeschreven in de wet van 22 december 1999, maar enkel een verklaring is van de bevoegde minister tijdens de parlementaire voorbereiding en vervat ligt in een omzendbrief van 11 februari 2000. De rechter is echter niet gebonden door die interpretatieve omzendbrief.

Volgens de Arbeidsrechtbank dient de redenering, die kan worden afgeleid uit de arresten nr. 43/98 en nr. 80/99 van het Arbitragehof, volgens welke het recht op maatschappelijke dienstverlening niet kan worden ontzegd als het bevel om het grondgebied te verlaten niet kan worden uitgevoerd, *a fortiori* te worden toegepast ingeval de wetgever zelf stelt dat het uitwijzingsbevel niet kan en niet mag worden uitgevoerd.

De zaak nr. 2100

De eiser voor het Arbeidshof te Antwerpen, M. Rahaoui, is afkomstig uit Marokko en verblijft illegaal in het Rijk, al heeft hij geen bevel gekregen het grondgebied te verlaten.

Op 5 maart 1999 diende hij via het gemeentebestuur van de stad Antwerpen een aanvraag in tot machtiging van verblijf op grond van artikel 9, derde lid, van de vreemdelingenwet. Aan die aanvraag was nog geen gevolg gegeven, zodat hij op het grondgebied werd gedoogd. Op 25 maart 1999 vroeg hij het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Antwerpen om maatschappelijke dienstverlening. Dit werd hem geweigerd om reden dat hij niet over een geldige verblijfsvergunning beschikte.

Op 21 januari 2000 diende de eisende partij een aanvraag tot regularisatie in.

Tegen de beslissing van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Antwerpen tekende de eisende partij beroep aan bij de Arbeidsrechtbank te Antwerpen en in afwachting van de behandeling van de zaak ten gronde dagvaardde de eisende partij het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Antwerpen in kort geding. In kort geding werd bij beschikking maatschappelijke dienstverlening toegekend, maar bij arrest van het Arbeidshof te Antwerpen werd de beschikking tenietgedaan bij gebrek aan dringende noodzakelijkheid.

De eerste rechter ten gronde oordeelde dat de vordering van de eisende partij ten dele gegrond was. Het is tegen dat vonnis dat de eisende partij beroep heeft ingesteld bij het Arbeidshof.

Betrokkene is van mening dat hij ten onrechte wordt uitgesloten van maatschappelijke dienstverlening omdat hij een aanvraag tot regularisatie heeft ingediend en niet van het grondgebied kan worden verwijderd, zodat het toepassen van artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet een schending zou uitmaken van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

III. *De rechtspleging voor het Hof*

Bij beschikkingen van 13 en 17 oktober 2000, 3, 16, 27 en 29 november 2000 en 20 december 2000 heeft de voorzitter in functie de rechters van de respectieve zetels aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om in die zaken artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Bij beschikkingen van 24 oktober 2000, 22 en 29 november 2000, en 5 en 21 december 2000 heeft het Hof de zaken samengevoegd.

Van de verwijzingsbeslissingen is kennisgegeven overeenkomstig artikel 77 van de organieke wet bij op 29 december 2000 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 16 januari 2001.

Memories zijn ingediend door :

- S. Amasihohu, wonende te 8500 Kortrijk, Budastraat 27, bij op 9 januari 2001 ter post aangetekende brief;
- M. Lindner, wonende te 8500 Kortrijk, P. Benoitsstraat 6/21, bij op 9 januari 2001 ter post aangetekende brief;
- M. Robleh Reali, wonende te 8500 Kortrijk, Sint-Rochuslaan 7/22, bij op 9 januari 2001 ter post aangetekende brief;
- S. Williams, wonende te 8500 Kortrijk, Hugo Veriestlaan 92, bij op 9 januari 2001 ter post aangetekende brief;
- O. Mondjobe Mbuyi, wonende te 1070 Brussel, Bergensesteenweg 226, bus 1, bij op 9 januari 2001 ter post aangetekende brief;
- S. Maliqi, wonende te 8554 Sint-Denijs, Helkijstraat 47, bij op 9 januari 2001 ter post aangetekende brief;
- Z. Mekono en N. Ntukulo, wonende te 8560 Gullegem, Sint-Amandusdreef 24, bus 5, bij op 9 januari 2001 ter post aangetekende brief;
- het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Gent, Onderbergen 86, 9000 Gent, bij op 8 februari 2001 ter post aangetekende brief;

- M. Benouadah, wonende te 8500 Kortrijk, Veemarkt 47/21, bij op 8 februari 2001 ter post aangetekende brief;

- M. Abderrahim, wonende te 8501 Kortrijk, Heulsestraat 26, bij op 12 februari 2001 ter post aangetekende brief;

- G. Do, wonende te 9050 Gent, Gezondheidstraat 2, bij op 14 februari 2001 ter post aangetekende brief;

- de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel, bij op 16 februari 2001 ter post aangetekende brief.

Bij beschikkingen van 6 februari 2001, 20 maart 2001 en 22 mei 2001 heeft het Hof de zetel aangevuld respectievelijk met de rechters L. Lavrysen, A. Alen en J.-P. Moerman.

Van de memories is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 27 maart 2001 ter post aangetekende brieven.

Bij beschikkingen van 29 maart 2001 en 26 september 2001 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot respectievelijk 13 oktober 2001 en 24 april 2002.

Bij beschikking van 28 november 2001 heeft het Hof de zaken in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 19 december 2001.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 29 november 2001 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 19 december 2001 :

- zijn verschenen :

- . Mr. K. Hinnekens, advocaat bij de balie te Kortrijk, voor S. Amasihohu, Z. Mekono, N. Ntukulu, S. Maliqi, O. Mondjobe Mbuyi, S. Williams, M. Lindner en M. Robleh Reali, en *loco* Mr. P. Clarysse, advocaat bij de balie te Kortrijk, voor M. Benouadah;

- . Mr. D. Dellaert *loco* Mr. W. De Brock, advocaten bij de balie te Gent, voor het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Gent;

- . Mr. D. Van Heck, advocaat bij de balie te Gent, voor G. Do;

- . Mr. V. Van Quickenborne, advocaat bij de balie te Kortrijk, voor M. Abderrahim;

- . Mr. J. Claessens *loco* Mr. N. Van Laer, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers M. Bossuyt en R. Henneuse verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- zijn de zaken in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

IV. *In rechte*

- A -

Standpunt van S. Amasihohu (zaak nr. 2054), M. Lindner (zaak nr. 2058), M. Robleh Realı (nr. 2075), S. Maliqi, S. Williams en M. Zimeni (tussenkomende partijen)

A.1.1. In het eerste onderdeel van de memories van de eisende partijen voor de verwijzende rechter worden integraal de betrokken vonnissen van de Arbeidsrechtbank te Kortrijk geciteerd en overgenomen ten behoeve van de eisende partijen.

A.1.2. In het tweede onderdeel van de memories van de eisende partijen voor de verwijzende rechter stellen de eisende partijen dat artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, in zoverre het van toepassing is op vreemdelingen aan wie een bevel om het grondgebied te verlaten is betekend en die een regularisatieaanvraag hebben ingediend. De schending kan worden aangetoond langs twee wegen.

De eerste weg betreft andersluidende arbeidsrechtspraak waarin artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet grondwetsconform werd geïnterpreteerd. De eisende partijen voor de verwijzende rechter oordelen « dat er O.C.M.W.-steun dient te zijn » op basis van de redenering dat, vermits er in het kader van de regularisatieprocedure geen maatregelen tot verwijdering van betrokkenen van het grondgebied van het Rijk kunnen worden genomen, de overheid zich niet langer kan beroepen op de doelstelling dat de betrokken illegalen van het grondgebied moeten worden verwijderd, met als gevolg dat het niet-toekennen van maatschappelijke dienstverlening aan de betrokkenen disproportioneel is met de doelstelling van de wet van 22 december 1999. De eisende partijen voor de verwijzende rechter beklemtonen daarbij dat het verzoek tot regularisatie een schorsend effect heeft op de tenuitvoerlegging van beslissingen, hetgeen vergelijkbaar is met een schorsingsarrest van de Raad van State; dit is in tegenstelling met een verzoek op grond van artikel 9, derde lid, van de vreemdelingenwet, dat geen enkel schorsend effect heeft op de tenuitvoerlegging van beslissingen.

De tweede weg betreft de rechtspraak van het Arbitragehof. De eisende partijen voor de verwijzende rechter stellen dat de in het geding zijnde bepalingen de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schenden en baseren zich daarvoor op het arrest van het Hof nr. 43/98 van 22 april 1998. Vermits het Hof daarin stelde dat het niet langer verlenen van O.C.M.W.-steun geen ongeoorloofde discriminatie uitmaakt indien het doel erin bestaat diegenen die niet gerechtigd zijn op het grondgebied te verblijven, te dwingen dat grondgebied te verlaten, zijn zij van oordeel dat, vermits artikel 14 van de regularisatiewet bepaalt dat niet kan worden overgegaan tot verwijdering van diegenen die een regularisatieaanvraag hebben ingediend, de grondslag vervalft om hen van maatschappelijke dienstverlening uit te sluiten. Een uitsluiting van personen van het recht op een menswaardig bestaan om andere redenen dan die welke zijn aangegeven in het voormelde arrest van het Hof, is immers een discriminatie en is niet proportioneel met het doel de verwijdering van het grondgebied te bewerkstelligen. Volgens de eisende partijen voor de verwijzende rechter behandelt artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet zonder redelijke verantwoording personen die zich in fundamenteel verschillende situaties bevinden op gelijke wijze. Dit is strijdig met het gelijkheidsbeginsel.

A.1.3. De eisende partijen voor de verwijzende rechter besluiten dat zij zich in dezelfde situatie bevinden als waarin zij zouden zijn indien zij met succes een schorsingberoep hadden ingesteld bij de Raad van State. Bovendien bestaat de doelstelling van de regularisatiewet niet in de verwijdering van illegalen van het grondgebied en, indien dat toch zo zou zijn, is het onthouden van maatschappelijke dienstverlening disproportioneel met die doelstelling. Om die redenen zijn de eisende partijen van oordeel dat artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet de artikelen 10 en 11 schendt.

Standpunt van G. Do (zaak nr. 2081)

A.2.1. De eisende partij voor de verwijzende rechter voert aan dat, nu artikel 14 van de regularisatiewet expliciet vermeldt dat niet feitelijk zal worden overgegaan tot het verwijderen van de aanvrager in de periode tussen de indiening van de aanvraag en de dag waarop een negatieve beslissing wordt genomen en aangezien het Hof bepaalde dat het middel van uitsluiting van de maatschappelijke dienstverlening enkel evenredig is wanneer het wordt aangewend om de migratie te beperken, meteen ook de reden vervalft om de eisende partij voor de

verwijzende rechter van maatschappelijke dienstverlening uit te sluiten. Dit is ook, volgens hem, de mening van de Raad van State, afdeling wetgeving.

A.2.2. Daarnaast verwijst de eisende partij voor de verwijzende rechter naar de omzendbrief van de Minister van Tewerkstelling en Arbeid van 6 april 2000 betreffende de voorlopige arbeidsvergunningen voor de buitenlandse onderdanen die een aanvraag tot regularisatie van hun verblijf hebben ingediend. Naar analogie geldt de redenering van de omzendbrief ook voor de rechten op maatschappelijke dienstverlening waartoe het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn is gehouden.

Standpunt van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van Gent (zaak nr. 2081)

A.3.1. Volgens de verwerende partij voor de verwijzende rechter bestaat er een fundamenteel verschil tussen, enerzijds, de vreemdeling die tegen een bevestigende beslissing van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen of tegen een negatieve beslissing van de Vaste Beroepscommissie voor vluchtelingen een beroep bij de Raad van State aanhangig heeft gemaakt en, anderzijds, een vreemdeling die tijdig een aanvraag tot regularisatie heeft ingediend overeenkomstig de wet van 22 december 1999 betreffende de regularisatie van het verblijf van bepaalde categorieën van vreemdelingen verblijvend op het grondgebied van het Rijk.

De eerste categorie vertoeft nog steeds in een bij wet geregelde fase van de procedure om de status van vluchteling te verkrijgen, terwijl de tweede categorie uitgeprocedeerd is of heeft nagelaten de procedure aan te vangen of volledig te doorlopen om een dergelijke status te verkrijgen. De prejudiciële vraag is daarom niet correct geformuleerd wanneer beide categorieën van vreemdelingen worden aangeduid als kandidaat-vluchteling. Enkel de eerste categorie is kandidaat-vluchteling, de tweede categorie moet worden beschouwd als zijnde illegalen.

A.3.2. De verwerende partij voor de verwijzende rechter doet opmerken dat het logisch is dat zij die *de iure* illegaal op het grondgebied verblijven - en dus op het ogenblik van hun aanvraag niet over een wettelijke basis beschikken om steun te verkrijgen van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of een ander bij wet bepaald centrum, doch ingevolge een gunstwetgeving hun situatie kunnen regulariseren - het resultaat van de regularisatieprocedure moeten afwachten vooraleer zij in voorkomend geval steun kunnen genieten.

Standpunt van M. Benouadah (zaak nr. 2083)

A.4. De eisende partij voor de verwijzende rechter stelt vast dat een vreemdeling die illegaal in het Rijk verblijft, doch een verzoek tot regularisatie heeft ingediend overeenkomstig de bepalingen van de wet van 22 december 1999, met toepassing van artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet geen maatschappelijke dienstverlening kan genieten, hoewel hem bij afwezigheid van een negatieve beslissing omtrent zijn regularisatieverzoek een feitelijk verblijfsrecht in het Rijk wordt gewaarborgd. In die zin schendt artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, omdat de overheid die een « feitelijk verblijfsrecht » toekent aan die vreemdelingen tevens de verplichting heeft ervoor te zorgen dat die vreemdelingen een leven kunnen leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid.

Standpunt van M. Abderrahim (zaak nr. 2084)

A.5.1. De eisende partij voor de verwijzende rechter merkt op dat de regel dat de aanvraag tot regularisatie geen recht op maatschappelijke dienstverlening doet ontstaan, niet is neergeschreven in de wet van 22 december 1999, maar enkel een verklaring is van de bevoegde minister tijdens de parlementaire voorbereiding en daarnaast ook terug te vinden is in een omzendbrief van 11 februari 2000. Volgens hem is het opvallend dat een dergelijke belangrijke aangelegenheid niet in de wet zelf is geregeld. Bovendien is de rechter niet gebonden door een interpretatieve omzendbrief.

Nu door artikel 14 van de regularisatiewet uitdrukkelijk is bepaald dat niet feitelijk zal worden overgegaan tot verwijdering van de aanvrager zolang de regularisatieprocedure duurt, moet daaruit volgens de eisende partij logischerwijze worden afgeleid dat de aanvrager in tussentijd in de mogelijkheid moet worden gesteld een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid. Dit wordt gerealiseerd door het toekennen van maatschappelijke dienstverlening door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

A.5.2. De eisende partij voor de verwijzende rechter besluit dat een illegale vreemdeling die een regularisatieaanvraag heeft ingediend, niet van het grondgebied kan worden verwijderd lopende de regularisatieperiode, zich wel mag inschakelen in het arbeidsproces, maar toch geen aanspraak kan maken op maatschappelijke dienstverlening. Een dergelijke toestand is duidelijk discriminerend.

Volgens de eisende partij voor de verwijzende rechter dient de redenering die kan worden afgeleid uit de arresten nr. 43/98 en nr. 80/99 van het Arbitragehof, volgens welke het recht op maatschappelijke dienstverlening niet kan worden ontzegd als het bevel om het grondgebied te verlaten niet kan worden uitgevoerd, *a fortiori* te worden toegepast ingeval de wetgever zelf stelt dat het uitwijzingsbevel niet kan en niet mag worden uitgevoerd.

Standpunt van de Ministerraad

A.6.1. Als uitgangspunt beklemtoont de Ministerraad dat de wetgever duidelijk heeft gewild dat het indienen van een regularisatieaanvraag geen invloed heeft op de juridische toestand van de personen en dat de indiening van de aanvraag geen recht op maatschappelijke dienstverlening doet ontstaan. Dit impliceert niet dat geen van de personen die een aanvraag tot regularisatie hebben ingediend recht heeft op maatschappelijke dienstverlening. Diegenen die vóór de aanvraag tot regularisatie een dergelijk recht hadden, behouden het ook tijdens die procedure. In dat opzicht bevinden niet alle aanvragers zich in dezelfde rechtssituatie.

A.6.2. De Ministerraad gaat vervolgens na of de prejudiciële vragen betrekking hebben op categorieën van personen die in het kader van de te toetsen regeling voldoende vergelijkbaar zijn.

Op grond van het criterium van de legaliteit van het verblijf blijkt allereerst dat de categorie van regularisatieaanvragers wier verblijf illegaal is niet vergelijkbaar is met Belgen en buitenlanders die legaal op het grondgebied verblijven. Hun situatie is evenmin vergelijkbaar met die van asielzoekers die op een beslissing wachten houdende erkenning van het statuut van vluchteling.

De asielzoekers beroepen zich op een schending van mensenrechten en de Belgische wetgeving die hen betreft is ingegeven door internationale verplichtingen. De regularisatieaanvragers daarentegen beroepen zich niet op een schending van mensenrechten en verkeren meestal in een situatie die te wijten is aan hun eigen toedoen. De procedure, die een uitzonderlijk karakter heeft, berust op een opportuniteitsoordeel van de Belgische overheid die tot die regularisatie geenszins is verplicht.

Ook wat het verloop van de procedure betreft en de aard van de criteria op grond waarvan de erkenning tot vluchteling of de regularisatie kunnen worden verkregen, zijn de situaties niet vergelijkbaar. De Ministerraad besluit dat voor asielzoekers de aanvraag strekt tot een erkenning van rechten, terwijl voor regularisatieaanvragers het gaat om een toekenning van rechten.

A.6.3. De Ministerraad onderzoekt vervolgens de situatie die aan het Hof wordt voorgelegd in de zaken nrs. 2054, 2058, 2069, 2075, 2081, 2083, 2084 en 2100, namelijk de gelijke behandeling op het vlak van de maatschappelijke dienstverlening van personen die het bevel hebben gekregen het land te verlaten, ongeacht het feit of zij een regularisatieaanvraag hebben ingediend of niet.

De Ministerraad meent dat de vraagstelling is ingegeven door het arrest nr. 80/99, waar het Hof heeft geoordeeld dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen personen die kunnen worden verwijderd van het grondgebied en diegenen die dat om medische redenen niet kunnen. De Ministerraad meent dat de situatie van de laatstgenoemden, die zich in een situatie van overmacht bevinden, niet vergelijkbaar is met die van de personen die hun aanvraag tot regularisatie gronden op de wet van 22 december 1999.

A.6.4. De Ministerraad besluit uit het bovenstaande dat geen van de situaties die in de verschillende prejudiciële vragen aan het Hof worden voorgelegd, voldoende vergelijkbaar zijn op het vlak van het toekennen van maatschappelijke dienstverlening.

A.6.5. In ondergeschikte orde oordeelt de Ministerraad dat de onderscheiden rechtssituaties die aan het Hof worden voorgelegd in overeenstemming zijn met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de andere grondwetsbepalingen en bepalingen van internationaal recht vermeld in de prejudiciële vragen.

De wetgever heeft in artikel 57 van de O.C.M.W.-wet maatregelen willen nemen met het oog op een beter beheer van de immigratie en de noodzakelijke coherentie tussen de wetgevingen inzake maatschappelijke dienstverlening en asielbeleid. Daarbij wordt het recht op maatschappelijke dienstverlening verbonden aan de legaliteit van het verblijf. De wettigheid van dergelijke doel werd door het Hof reeds aanvaard. Uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat ook begrotingsoverwegingen in aanmerking werden genomen.

Met de aanneming van de wet van 22 december 1999 heeft de wetgever een algehele oplossing voor de regularisatie van talrijke onregelmatig op het grondgebied verblijvende vreemdelingen willen vinden.

De Ministerraad herhaalt dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen de verschillende categorieën van vreemdelingen die voor regularisatie in aanmerking komen. De in artikel 2, 1° tot 3°, bedoelde personen hebben of kunnen in geval van overmacht beroep doen op maatschappelijke dienstverlening.

De personen bedoeld in artikel 2, 4°, daarentegen vormen een bijzondere categorie, aangezien zij zelf verantwoordelijk zijn voor de onregelmatigheid van hun situatie, die blijft bestaan zolang er over hun regularisatieaanvraag geen uitspraak is en dus de gegrondheid van die aanvraag niet werd onderzocht.

Dat onderzoek gebeurt overigens aan de hand van subjectieve criteria, waarvan vooraf niet kan worden uitgemaakt of eraan is voldaan.

Het feit dat de wetgever erin heeft voorzien dat de bedoelde personen gedurende de procedure niet feitelijk zullen worden verwijderd, verandert niets aan hun onwettige verblijfsstatus. Het recht op maatschappelijke dienstverlening is in principe vreemd aan de regularisatieprocedure. Door het ene en het andere te koppelen, loopt men het risico dat illegale vreemdelingen een regularisatieaanvraag indienen, louter om maatschappelijke dienstverlening te genieten.

De bedoelde personen zijn ook niet verplicht om gedurende de regularisatieprocedure in België te blijven. De verwante regularisatieprocedure bedoeld in artikel 9, derde lid, van de wet van 15 december 1980, doet overigens evenmin een recht op maatschappelijke dienstverlening ontstaan.

Ten slotte verwijst de Ministerraad ook naar het feit dat de betrokkenen op grond van de omzendbrief van 6 april 2000 een voorlopige arbeidsvergunning kunnen bekomen, zodat zij de kans krijgen om in hun levensonderhoud te voorzien, en dat eenieder recht heeft op dringende medische hulp. Uit al die elementen blijkt dat de aan het Hof voorgelegde verschillen in behandeling niet onevenredig zijn met het door de wetgever nagestreefde doel.

- B -

De in het geding zijnde bepaling

B.1.1. Volgens artikel 57, § 1, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (hierna : de O.C.M.W.-wet) heeft het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn tot taak aan personen en gezinnen de dienstverlening te verzekeren waartoe de gemeenschap gehouden is. De dienstverlening is niet noodzakelijk geldelijk, doch kan van materiële, sociale, geneeskundige, sociaal-geneeskundige of psychologische aard zijn.

B.1.2. Artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet, vervangen bij artikel 65 van de wet van 15 juli 1996 « tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen en van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn », en gedeeltelijk vernietigd door het Hof in het arrest nr. 43/98 van 22 april 1998, bepaalt :

« § 2. In afwijking van de andere bepalingen van deze wet, is de taak van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn beperkt tot het verlenen van dringende medische hulp, wanneer het gaat om een vreemdeling die illegaal in het Rijk verblijft.

De Koning kan bepalen wat onder dringende medische hulp begrepen moet worden.

Een vreemdeling die zich vluchteling heeft verklaard en heeft gevraagd om als dusdanig te worden erkend, verblijft illegaal in het Rijk wanneer de asielaanvraag is geweigerd en aan de betrokken vreemdeling een bevel om het grondgebied te verlaten is betekend.

De maatschappelijke dienstverlening aan een vreemdeling die werkelijk steuntrekkende was op het ogenblik dat hem een bevel om het grondgebied te verlaten werd betekend, wordt, met uitzondering van de dringende medische hulpverlening, stopgezet de dag dat de vreemdeling daadwerkelijk het grondgebied verlaat, en ten laatste de dag van het verstrijken van de termijn van het bevel om het grondgebied te verlaten.

Van het bepaalde in het voorgaande lid wordt afgeweken gedurende de termijn die strikt noodzakelijk is om de vreemdeling in staat te stellen het grondgebied te verlaten, voor zover hij een verklaring heeft ondertekend die zijn uitdrukkelijke intentie het grondgebied zo snel mogelijk te willen verlaten, weergeeft; deze termijn mag in geen geval een maand overschrijden.

De hierboven vermelde intentieverklaring kan slechts eenmaal worden ondertekend. Het centrum verwittigt zonder verwijl de Minister die bevoegd is voor de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, evenals de betrokken gemeente, van de ondertekening van de intentieverklaring. »

B.1.3. De prejudiciële vragen hebben alle betrekking op de bestaanbaarheid met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet van de in het geding zijnde bepaling geïnterpreteerd als zijnde van toepassing op personen die een aanvraag tot regularisatie hebben ingediend op grond van de wet van 22 december 1999 betreffende de regularisatie van het verblijf van bepaalde categorieën van vreemdelingen verblijvend op het grondgebied van het Rijk.

B.1.4. Artikel 2 van die wet bepaalt :

« Onverminderd de toepassing van artikel 9 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van

vreemdelingen, is deze wet van toepassing op de aanvragen tot regularisatie van verblijf die ingediend worden door vreemdelingen die reeds daadwerkelijk in België verbleven op 1 oktober 1999 en die op het ogenblik van de aanvraag :

1° hetzij de erkenning van de hoedanigheid van vluchteling hebben aangevraagd zonder een uitvoerbare beslissing te hebben ontvangen binnen een termijn van vier jaar; deze termijn wordt teruggebracht tot drie jaar voor de gezinnen met minderjarige kinderen die in België verbleven op 1 oktober 1999 en die de leeftijd hebben om naar school te gaan;

2° hetzij om redenen onafhankelijk van hun wil niet kunnen terugkeren naar het land of de landen waar ze vóór hun aankomst in België gewoonlijk verbleven hebben, noch naar hun land van herkomst, noch naar het land waarvan ze de nationaliteit hebben;

3° hetzij ernstig ziek zijn;

4° hetzij humanitaire redenen kunnen laten gelden en duurzame sociale bindingen in het land hebben ontwikkeld. »

B.1.5. Artikel 14 van de wet van 22 december 1999 luidt :

« Behalve voor maatregelen tot verwijdering die gemotiveerd zijn door de openbare orde of de nationale veiligheid, of tenzij de aanvraag kennelijk niet beantwoordt aan de voorwaarden bepaald in artikel 9, zal er niet feitelijk worden overgegaan tot verwijdering tussen de indiening van de aanvraag en de dag waarop een negatieve beslissing wordt genomen met toepassing van artikel 12. »

Ten gronde

B.2.1. Artikel 57 van de O.C.M.W.-wet maakt inzake maatschappelijke dienstverlening een onderscheid tussen vreemdelingen naargelang zij al dan niet legaal op het grondgebied verblijven. Sinds de wet van 30 december 1992 verduidelijkt artikel 57, § 2, dat de maatschappelijke dienstverlening aan illegaal op het grondgebied verblijvende vreemdelingen wordt beperkt tot dringende medische hulp. Die maatregel strekt ertoe de wetgeving betreffende het verblijfsstatuut van de vreemdelingen en diegene betreffende de maatschappelijke dienstverlening beter op elkaar af te stemmen.

B.2.2. Het komt de wetgever toe een beleid betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen te voeren en daaromtrent, met inachtneming van het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel, in de nodige maatregelen te voorzien die betrekking kunnen hebben op onder meer het vaststellen van de voorwaarden

volgens welke het verblijf van een vreemdeling in België al dan niet wettig is. Dat daaruit een verschil in behandeling voortvloeit tussen vreemdelingen is het logische gevolg van de inwerkingstelling van voormeld beleid.

B.2.3. De prejudiciële vragen hebben betrekking op de bijzondere situatie van aanvragers tot regularisatie overeenkomstig de wet van 22 december 1999.

Bij de totstandkoming van die wet werd in de parlementaire voorbereiding meermaals beklemtoond dat een aanvraag tot regularisatie niet de juridische verblijfsstatus van de betrokkenen wijzigt en als dusdanig geen recht op maatschappelijke dienstverlening doet ontstaan. Artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet werd daarom ongewijzigd behouden (*Parl. St.*, Kamer, 1999-2000, Doc. 50 0234/001, p. 5, en 0234/005, p. 60; *Hand.*, Kamer, 1999-2000, 24 november 1999, HA 50 plen. 017, pp. 7, 8, 18, 31 en 32, *Parl. St.*, Senaat, 1999-2000, nr. 2-202/3, p. 23).

Uit het bovenstaande volgt niet dat het recht op maatschappelijke dienstverlening van alle personen die een aanvraag tot regularisatie hebben ingediend tijdens het onderzoek van hun aanvraag beperkt is tot dringende medische hulp. Wie op andere juridische gronden maatschappelijke dienstverlening geniet overeenkomstig artikel 57, § 1, van de O.C.M.W.-wet, behoudt dat recht tijdens de regularisatieprocedure.

B.2.4. De prejudiciële vragen hebben betrekking op de aanvragers tot regularisatie die volgens de verwijzende rechters onder de toepassing vallen van artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet: zij steunen op de interpretatie dat de verblijfsstatus van de betrokken vreemdelingen illegaal is in de zin van die bepaling.

B.3.1. Er wordt aan het Hof gevraagd of artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt doordat die bepaling ook van toepassing is op de categorie van aanvragers tot regularisatie overeenkomstig de wet van 22 december 1999 die illegaal op het grondgebied verblijven, maar die op grond van artikel 14 van die wet feitelijk niet worden verwijderd zolang hun aanvraag wordt onderzocht, terwijl aan vreemdelingen die legaal in het Rijk verblijven en aan vreemdelingen wier asielaanvraag werd verworpen en die tegen de bevestigende weigeringsbeslissing van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen of tegen de weigeringsbeslissing van de Vaste

Beroepscommissie voor vluchtelingen beroep hebben ingesteld bij de Raad van State, wel maatschappelijke dienstverlening kan worden verstrekt.

B.3.2. Uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 22 december 1999 blijkt dat gestreefd werd naar een evenwicht tussen, enerzijds, de bekommernis om een humane en definitieve oplossing te vinden voor een grote groep vreemdelingen die illegaal op het grondgebied verbleven en, anderzijds, de bekommernis te waken over de beheersbaarheid van de aanvragen met het oog op het welslagen van die grootschalige operatie (*Parl. St.*, Kamer, 1999-2000, Doc. 50 0234/001, pp. 3-10, en 0234/005, pp. 5-16).

B.3.3. De wetgever heeft niet gekozen voor een automatische regularisatie, doch wel voor een procedure waarbij van geval tot geval wordt onderzocht of aan de door de wet gestelde vereisten is voldaan. Door er niet in te voorzien dat het indienen van een regularisatieaanvraag een recht op maatschappelijke dienstverlening zou doen ontstaan, heeft hij de financiële aantrekkingskracht van de regularisatieaanvraag willen voorkomen om onterechte aanvragen, ingediend met de enkele bedoeling maatschappelijke dienstverlening te verkrijgen, te weren en om bijkomende illegale immigratie tegen te gaan (zie *Parl. St.*, Kamer, 1999-2000, Doc. 50 0234/001, p. 10, en 0234/005, p. 13, p. 60 en p. 65; *Hand.*, Kamer, 1999-2000, 24 november 1999, HA 50 plen. 017, pp. 31 en 32; *Parl. St.*, Senaat, 1999-2000, nr. 2-202/3, pp. 4 en 6).

B.3.4. De wetgever vermag maatregelen te nemen om misbruik van procedure tegen te gaan en kan ook om budgettaire redenen tot bepaalde beleidskeuzes worden verplicht. Het Hof dient evenwel na te gaan of uit de keuze van de wetgever geen discriminatie voortspuit.

B.3.5. Enkel voor degenen die zich bij de totstandkoming van de wet van 22 december 1999 op illegale wijze op het grondgebied bevonden, hetzij doordat zij zich zonder toestemming toegang tot het grondgebied hadden verschaft en in de clandestiniteit waren gebleven, hetzij doordat zij op het grondgebied verblijven na het verstrijken van de periode waarvoor zij de vereiste toestemming hadden verkregen, hetzij doordat zij, na een asielaanvraag te hebben ingediend, uitgeprocedeerd waren en geen gevolg hebben gegeven aan een bevel het grondgebied te verlaten, is het recht op maatschappelijke dienstverlening van de regularisatieaanvragers beperkt tot dringende medische hulp.

In de parlementaire voorbereiding werd meermaals aangegeven dat de aanvraag tot regularisatie niet de juridische verblijfsstatus van de betrokkenen wijzigt (*Parl. St.*, Kamer, 1999-2000, Doc. 50 0234/005, p. 60, en *Parl. St.*, Senaat, 1999-2000, nr. 2-202/3, pp. 36 en 58). Dat niet « feitelijk » zal worden overgegaan tot hun verwijdering van het grondgebied tijdens het onderzoek van hun aanvraag tot regularisatie, houdt enkel in dat ze, in afwachting van een beslissing, op het grondgebied worden gedoogd en neemt niet weg dat ze zich door hun eigen toedoen in een onwettige verblijfssituatie bevinden.

Hun situatie is objectief verschillend van de situatie van degenen die, vóór de totstandkoming van de wet van 22 december 1999, op grond van de daartoe geëigende procedures, een wettige verblijfsstatus hadden verkregen of voor de bevoegde instanties nog een asielaanvraag hangende hadden.

B.3.6. Wanneer de wetgever een vreemdelingenbeleid wil voeren en met het oog daarop regels oplegt waaraan moet worden voldaan om wettig op het grondgebied te verblijven, hanteert hij een objectief en pertinent criterium van onderscheid indien hij aan het al dan niet naleven daarvan gevolgen verbindt bij het toekennen van maatschappelijke dienstverlening.

Het beleid inzake toegang tot het grondgebied en verblijf van vreemdelingen zou immers worden doorkruist wanneer zou worden aangenomen dat voor vreemdelingen die onwettig in België verblijven, ter zake dezelfde voorwaarden zouden moeten gelden als voor degenen die wettig in België verblijven.

B.3.7. De in de prejudiciële vragen vermelde categorieën van personen onderscheiden zich ook van elkaar vanuit het oogpunt van de verplichtingen die op de overheid te hunnen opzichte rusten.

De procedure tot erkenning van de status van vluchteling past in het kader van internationale verplichtingen die de Staat op zich heeft genomen. De regularisatieprocedure daarentegen is een maatregel die tot de soevereine beoordelingsbevoegdheid van de Belgische overheid behoort. Ook dat verschil verantwoordt dat op de Staat ten aanzien van beide categorieën van vreemdelingen niet dezelfde verplichtingen rusten.

B.3.8. De regularisatie biedt de betrokken vreemdelingen een kans om, ondanks hun clandestien verblijf of de uitputting van de voorheen bestaande procedures, alsnog een legaal verblijfsstatuut te verkrijgen, en aldus ook recht op maatschappelijke dienstverlening overeenkomstig artikel 57, § 1, van de O.C.M.W.-wet te verwerven. Ondertussen is hen dringende medische hulp gewaarborgd. Zij kunnen bovendien, op grond van de omzendbrief van 6 april 2000 betreffende de voorlopige arbeidsvergunningen voor de buitenlandse onderdanen die een aanvraag tot regularisatie van het verblijf hebben ingediend, zoals gewijzigd bij omzendbrief van 6 februari 2001, een tijdelijke arbeidsvergunning verkrijgen en aldus in hun onderhoud voorzien.

B.4.1. Aan het Hof wordt tevens gevraagd of artikel 57, § 2, van de O.C.M.W.-wet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt doordat binnen de categorie van illegale vreemdelingen geen onderscheid wordt gemaakt tussen de vreemdelingen die van het grondgebied kunnen worden verwijderd en degenen die niet feitelijk worden verwijderd ingevolge artikel 14 van de wet van 22 december 1999.

B.4.2. Artikel 14 van de wet van 22 december 1999 heeft tot gevolg dat de vreemdelingen die een aanvraag tot regularisatie hebben ingediend, gedurende die procedure op het grondgebied worden gedoogd, zonder aan diegenen onder hen die illegaal op het grondgebied verblijven een verblijfsvergunning te verlenen. Indien voorheen aan de betrokkenen het bevel was gegeven het grondgebied te verlaten, blijft dat bevel gelden, ook al wordt niet effectief tot gedwongen uitvoering overgegaan (*Parl. St.*, Kamer, 1999-2000, Doc. 50 0234/001, p. 18).

B.4.3. Het ware niet redelijk geweest illegaal op het grondgebied verblijvende vreemdelingen, die vaak clandestien op het grondgebied verblijven, uit te nodigen om zich bekend te maken door een regularisatieaanvraag in te dienen, zonder hen de waarborg te geven dat zij « feitelijk » niet zouden worden verwijderd. Het is echter al evenmin redelijk te stellen dat het verlenen van die waarborg grondwettelijk slechts mogelijk zou zijn, indien het gepaard zou gaan met het verlenen van een recht op maatschappelijke dienstverlening, ook al is niet uitgemaakt dat zij aan de voorwaarden voor regularisatie voldoen. De regularisatieaanvragers wier dienstverlening beperkt is tot dringende medische hulp, zijn vreemdelingen die zich niet hebben gedragen overeenkomstig de bestaande verblijfsreglementering, doordat ze geen gevolg hebben gegeven aan een bevel het

grondgebied te verlaten of de vereiste toelating tot verblijf op het grondgebied niet hebben verkregen of niet hadden gevraagd.

In afwachting van de afronding van de regularisatieprocedure, verschilt hun verblijfssituatie juridisch niet van die van de andere vreemdelingen die illegaal op het grondgebied verblijven, zodat het niet onredelijk is dat zij inzake maatschappelijke dienstverlening gelijk worden behandeld. De wet van 22 december 1999 biedt de betrokkenen een kans om de vereiste verblijfsvergunning te verkrijgen, ook al hebben ze mogelijk de voorheen bestaande procedures zonder resultaat uitgeput.

B.5. Uit het voorafgaande volgt dat het niet kennelijk onredelijk is dat, in afwachting van de beëindiging van de regularisatieprocedure, en zolang derhalve niet vaststaat dat aan de voorwaarden voor regularisatie is voldaan, de aan de aanvragers gewaarborgde maatschappelijke dienstverlening aldus beperkt blijft.

B.6. Luidens de bewoordingen van de prejudiciële vraag in de zaak nr. 2081 wordt eveneens aan het Hof gevraagd de in het geding zijnde bepaling te toetsen aan de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 23 van de Grondwet, met artikel 11.1 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten en met artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Die toetsing leidt te dezen tot dezelfde conclusie vanwege de overwegingen die voorafgaan.

B.7. De prejudiciële vragen dienen ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 57, § 2, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, gewijzigd bij de wetten van 30 december 1992 en 15 juli 1996, schendt niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 23 van de Grondwet, met artikel 11.1 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten en met artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, in de interpretatie dat het recht op maatschappelijke dienstverlening beperkt wordt tot dringende medische hulp voor de illegaal op het grondgebied verblijvende vreemdeling die een aanvraag tot regularisatie heeft ingediend op grond van de wet van 22 december 1999, zolang zijn verblijf niet is geregulariseerd.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 17 januari 2002.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

A. Arts